

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr.31/02-126-1652

Chișinău

13 Februarie 2024

Ministerul Mediului
cancelaria@mediu.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Ref.: scrisoarea nr. 18-69-984 din 29 ianuarie 2024/ Număr Unic 63/MM/2024

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate întocmită în baza expertizei *proiectului de Lege privind acțiunile climatice*, inclus în pct. 369 al Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023, precum și în pct. 58 din Capitolul 27 „Mediu și schimbări climatice” al Planului național de aderare 2024 - 2027, aprobat prin HG nr. 829/2023.

Anexă: 12 file.

/semnat electronic/

Șef - adjunct Centru

Alexandrina BULAT - ROTARU

Digitally signed by Bulat-Rotaru Alexandrina
Date: 2024.02.14 09:42:41 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei *proiectului de Lege privind acțiunile climatice*, inclus în pct. 369 al Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023, precum și în pct. 58 din Capitolul 27 „Mediu și schimbări climatice” a Planului național de aderare 2024 - 2027, aprobat prin HG nr. 829/2023.

Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul de Lege privind acțiunile climatice:

1. **transpune parțial (transpune art. 1, art. 2, art. 3a, art. 3g, art. 3ga, art. 3gd, art. 3ge, art. 3h, art. 4, art. 5, art. 6, art. 10d, art. 12, art. 14, art. 15, art. 15a, art. 18, Anexa I, Anexa IV și Anexa V) Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 275 din 25 octombrie 2003 (CELEX: 32003L0087), astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/959 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 de modificare a Directivei 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și a Deciziei (UE) 2015/1814 privind înființarea și funcționarea unei rezerve pentru stabilitatea pieței aferentă schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră;**
2. **transpune art. 1, art. 15 și art. 16 din Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanta uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 328 din 21 decembrie 2018 (CELEX: 32018R1999), după cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/857 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/842 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și a Regulamentului (UE) 2018/1999;**
3. **transpune art. 2, art. 4, art. 5, art. 9 și art. 11 din Regulamentul (UE) 2021/1119 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr.401/2009 și (UE) 2018/1999 (“Legea europeană a climei”), publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 243 din 09 iulie 2021 (CELEX: 32021R1119);**

4. **transpune art. 1 - 4 și art. 16 din Regulamentul (UE) 2015/757** al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim și de modificare a Directivei 2009/16/CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 123 din 19 mai 2015 (**CELEX: 32015R0757**), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/957 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2015/757 pentru includerea activităților de transport maritim în schema UE de comercializare a certificatelor de emisii și pentru monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră suplimentare și a emisiilor de la alte tipuri de nave;
5. **transpune art. 1 și art. 3 - 7 din Directiva 1999/94/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind disponibilitatea informațiilor cu privire la consumul de carburant și emisiile de CO₂ destinate consumatorilor la comercializarea autoturismelor noi, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 12 din 18 ianuarie 2000 (**CELEX:31999L0094**), după cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1137/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008 de adaptare la Decizia 1999/468/CE a Consiliului a anumitor acte care fac obiectul procedurii prevăzute la articolul 251 din tratat, în ceea ce privește procedura de reglementare cu control - Adaptare la procedura de reglementare cu control - Partea întâi.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național are ca scop instituirea cadrului juridic primar pentru reducerea ireversibilă și treptată a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră provenite din diverse surse, și stabilește acțiuni obligatorii la nivel național pentru a permite atingerea obiectivului de realizare a neutralității climatice până în 2050, sporind și realizarea progreselor în materie de creștere a capacității de adaptare la schimbările climatice.

Proiectul de lege instituie atribuțiile diferitelor autorități ale administrației publice la nivel central și local, precum și a întreprinderilor care reflectă domeniul specific al aplicării legii (Capitolul II). De asemenea, proiectul național stabilește obiectivele de identificare a țintelor naționale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și măsurile de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice, stabilind politicile intersectoriale care au impact asupra emisiilor de GES (Capitolul III). Capitolul IV din proiectul național prevede norme cu referire la cadrul general privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră care provin de la sectoarele și categoriile de surse cuprinse în inventarul național. Iar capitolul V din proiect reglementează prevederi referitoare la cooperarea transfrontalieră, informare, asigurarea transparenței. Totodată, prevederile proiectului de lege desfășoară și enumeră categoriile de activități cărora li se aplică mecanismul de stabilire a prețului pentru emisiile de dioxid de carbon.

Remarcăm că, proiectul național reprezintă un **exercițiu de continuitate a armonizării legislației naționale în domeniul schimbărilor climatice**, în măsura în care, **Regulamentul (UE) 2018/1999** al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanta uniunii energetice și a acțiunilor climatice a fost anterior transpus în HG nr. 31/2024. Totodată, remarcăm că, **Directiva 2003/87/CE**, **Regulamentul (UE) 2021/1119**, **Regulamentul (UE) 2015/757** și **Directiva 1999/94/CE** sunt acte UE de transpunere primară.

Elaborarea și promovarea proiectului național este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din Anexa XII la Capitolul 17 “Politici climatice” din Titlul IV al Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană.

De asemenea, ținem să menționăm că, proiectul național este o măsură prioritară ce rezultă din Agenda de Asociere, Punctul 1 „Politici climatice”, Compartimentul IV „Cooperare economică și sectorială” și din Raportul analitic al Comisiei Europene din 1 februarie 2023 privind cererea de aderare la UE (Capitolul 27 „Mediul și schimbările climatice”)¹.

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate *Politicii schimbărilor climatice* (Capitolul 27).

Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene derivate, prezintă relevanță directă prevederile **Directivei 2003/87/CE, Regulamentului (UE) 2018/1999, Regulamentului (UE) 2021/1119, Regulamentului (UE) 2015/757 și a Directivei 1999/94/CE.**

1. Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii are drept scop instituirea sistemului Uniunii Europene de comercializare a cotelor de emisie (ETS). Aceasta reprezintă temelia politicii UE de abordare a schimbărilor climatice prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) într-un mod rentabil și eficient din punct de vedere economic. La baza sistemului stă principiul de „plafonare și comercializare”. Prin principiul de plafonare și comercializare se stabilește un plafon, adică o limită, privind cantitatea totală a anumitor GES care poate fi emisă de fabrici, centrale electrice sau alte instalații din sistem. Plafonul se reduce în timp pentru a determina reducerea emisiilor totale. Sistemul permite comercializarea cotelor de emisie, astfel încât emisiile totale generate de instalații și de operatorii de aeronave să nu depășească plafonul impus și să poată fi luate măsurile cel mai puțin costisitoare în vederea reducerii emisiilor.

Transpunerea și implementarea *Directivei (CE) 2003/87* este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din Anexa XII la Capitolul 17 “Politici climatice”, precum și constituie o obligație ce rezultă din prevederile art. 77 (g) al Capitolului 14 „Cooperarea în sectorul energetic”, precum și art. 93, lit. (a) - (f) din Capitolul 17 „Politici climatice” din Titlul IV al Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană.

a) Analiza comparativă a transpunerii Directivei (CE) 2003/87

Evaluând gradul de transpunere a *Directivei 2003/87/CE* în proiectul național, menționăm cu titlu general că, aceasta **asigură transpunerea parțială** a prevederilor actului UE, conform celor descrise *infra*.

¹ Analytical Report following the Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council Commission Opinion on the Republic of Moldova's application for membership of the European Union, Brussels, 1.2.2023 SWD (2023) 32 final, Chapter 27 Environment and climate change;

Art. 1, alin. (2) din proiectul legii prevede dispoziții generale de stabilire a cadrului juridic pentru atingerea obiectivului de realizare a neutralității climatice în conformitate cu art. 1 din Directiva UE.

Art. 3 din proiectul de lege instituie noțiunile relevante domeniului: “emisii”, “gaze cu efect de seră”, “instalație”, “operator”, “tonă de dioxid de carbon echivalent”, “operator de aeronave”, în acord cu definițiile prevăzute în art. 3 din Directiva 2003/87/CE.

Art. 27 din proiectul de lege prevede responsabilitățile operatorilor de instalații staționare, operatorilor de aeronave și transport maritim în concordanță cu art. 3h și art. 4 din actul UE.

Art. 30 din proiectul de lege stabilește țintele naționale de reducere a emisiilor de GES, prin care se include și sechestrarea acestora de către sursele naturale în acord cu Anexa II din Directiva 2003/87/CE.

Art. 45, alin. (4) din proiectul de lege prevede norme cu privire la monitorizarea completă, transparentă și raportarea ilegală a emisiilor de GES legate de activitățile prevăzute de Anexa nr. I în concordanță cu art. 3gd din actul UE.

Art. 52 din proiectul de lege instituie norme cu privire la monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES de la instalațiile staționare după cum prevede art. 2, art. 3g și art. 14 din Directiva UE.

Art. 53, alin. (2) și (5) și art. 54 din proiectul de lege stabilesc normele cu privire la verificarea și acreditarea operatorului instalației de staționare sau de aeronave, precum și monitorizarea emisiilor GES în concordanță cu art. 12, art. 14 - 16 și art. 18 din actul UE.

Art. 55, alin. (3) și (4) din proiectul de lege stabilește prevederi cu privire la instituirea normelor de verificare a companiei de transport maritim potrivit art. 3gb, art. 3gd și art. 18 din Directiva 2003/87/CE.

Art. 58 din proiectul de lege instituie norme cu privire la transparența în procesul de luare a deciziilor prin consultarea părților interesate în acord cu art. 9 și art. 15a din actul UE.

Art. 61 din proiectul de lege prevede norme de stabilire și gestionare a resurselor financiare colectate din prețul pentru emisiile de carbon în concordanță cu prevederile art. 10d din Directiva UE.

Anexa nr. 1 din proiectul de lege instituie categoriile de activități cărora li se aplică mecanismul de stabilire a prețului pentru emisiile de dioxid de carbon după cum prevede Anexa I din Directiva 2003/87/CE.

Anexa nr. 2 din proiectul de lege prevede principiile de monitorizare și raportare a emisiilor de GES din instalațiile staționare în conformitate cu Anexa IV partea A și partea B din actul UE.

Anexa nr. 3 din proiectul de lege stabilește criteriile pentru verificarea emisiilor de GES provenite din instalațiile staționare în acord cu Anexa V din Directiva 2003/87/CE.

b) Obiecții de compatibilitate cu Directiva 2003/87/CE

O serie de prevederi ale actului UE nu au fost preluate de proiect sau au fost preluate parțial, iar potrivit Tabelului de concordanță, acestea urmează a fi transpuse în 2 acte normative subsidiare Legii: - proiectul Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verifcătorilor emisiilor de gaze cu efect de seră și - proiectul Regulamentului privind instituirea și funcționarea schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională, după ce va fi introdus sistemul regional de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră, instituit de către Comunitatea Energetică. Aceste prevederi UE se referă la:

- Art. 2, art. 3, art. 7, art. 14, art. 18a, art. 27, art. 27a, art. 28a și art. 28b vor fi transpuse prin proiectul Regulamentului privind monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de gaze cu efect de sera de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației;
- Art. 3, art. 3gd - 3gf, art. 10b - 10e și Anexa III vor fi transpuse prin proiectul Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim.

c) Prevederi ale Directivei 2003/87/CE non aplicabile

Dispozițiile art. 2 (2), (3), art. 3b, art. 3c, 3gg, art. 8, art. 21 - art. 23, art. 25a, art. 26, art. 28, art. 28c, at. 29, art. 30, art. 30c, art. 30i, art. 30l -art.33 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre sau a Comisiei, precum și termene depășite de aplicare a anumitor norme ale Regulamentului UE.

2. Regulamentul UE 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice are drept obiectiv de a asigura că strategia privind uniunea energetică a Uniunii Europene (UE) este pusă în aplicare într-un mod coordonat și coerent la nivelul celor cinci dimensiuni ale sale. În sens mai larg, regulamentul are, de asemenea, ca scop să asigure că UE își atinge obiectivele, în special, obiectivele cadrului politicii UE privind clima și energia pentru 2030 și ale Acordului de la Paris privind schimbările climatice. Obiectul de reglementare se referă la instituirea unui mecanism de guvernanță, pentru: 1) punerea în aplicare a unor strategii și măsuri, coerente cu Acordul de la Paris, concepute pentru a îndeplini obiectivele uniunii energetice și angajamentele pe termen lung asumate de Uniune în legătură cu emisiile de gaze cu efect de seră și, în special pentru prima perioadă de zece ani (2021-2030), obiectivele Uniunii privind energia și clima pentru 2030; 2) stimularea cooperării dintre statele membre, inclusiv la nivel regional, dacă este cazul, pentru a îndeplini obiectivele uniunii energetice; asigurarea unei raportări actuale, transparente, exacte, coerente, comparabile și complete din partea Uniunii și a statelor sale membre către secretariatul CCONUSC și al Acordului de la Paris; precum și 3) realizarea unei contribuții la sporirea securității normative și a securității investitorilor și realizarea unei contribuții la exploatarea deplină a oportunităților de dezvoltare economică, stimulare a investițiilor, creare de locuri de muncă și coeziune socială. Regulamentul le impune statelor membre ale UE să elaboreze planuri naționale integrate privind energia și clima pentru perioada 2021-2030 până la 31 decembrie 2019 și, ulterior, până la 1 ianuarie 2029 și la fiecare 10 ani după această data, iar statele membre trebuie să pregătească și să raporteze Comisiei Europene strategii de reducere a emisiilor pe termen lung din perspectiva unei perioade de 50 de ani, în vederea contribuirii la obiectivele mai ample ale dezvoltării durabile și la obiectivele pe termen lung stabilite prin Acordul de la Paris.

Transpunerea și implementarea *Regulamentului (UE) 2018/1999* este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din Anexa XII la Capitolul 17 “Politici climatice”, precum și constituie o obligație ce rezultă din prevederile art. 77 (g) al Capitolului 14 „Cooperarea în sectorul energetic”, art. 87 (l) al Capitolului 16 „Mediul înconjurător”, precum și art. 93, lit. (a) - (f) din Capitolul 17 „Politici climatice” din Titlul IV al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

a) Analiza comparativă a transpunerii Regulamentului (UE) 2018/1999

În ceea ce privește Regulamentul (UE) 2018/1999, constatăm că, proiectul național reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, **asigură transpunerea selectivă a prevederilor actului UE**, după cum urmează.

Art. 1 din proiectul de lege prevede dispoziții generale de stabilire a cadrului juridic pentru atingerea obiectivului de realizare a neutralității climatice în conformitate cu art. 1 din Regulamentul (UE) 2018/1999.

Art. 33 din proiectul de lege prevede norme cu privire la instituirea Strategiei de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung în acord cu art. 15 din Regulamentul UE.

Art. 37 din proiectul de lege stabilește politicile și măsurile pentru atingerea obiectivelor de reducere a impactului pe termen scurt și mediu al emisiilor de metan asupra totalul emisiilor de GES, instituind Planul strategic privind metanul în concordanță cu art. 16 din actul UE.

b) Obiecții de compatibilitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999

Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme obligatorii din actul UE, urmând ca acestea să fie încorporate în alte acte normative ulterioare, după cum urmează:

- O serie de noțiuni, precum: noțiunea de „re tehnologizare””, „comunitate de energie din surse regenerabile”, „combustibili din biomasă”, „distribuție de gaze naturale”, „biocombustibili”, „biocombustibili avansați”, „combustibili pe bază de carbon reciclat”, „culturi bogate în amidon”, „culturi alimentare și furajere”, „materiale ligno - celulozice”, „reziduu” urmează a fi transpuse în proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;

- Noțiunile „autoritate publică de punere în aplicare”, „sistem de informații geografice”, „cerere cu informații geospațiale” vor fi transpuse prin modificarea Legii nr.71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural.

Totodată, ținem să menționăm că, o serie de norme din Regulamentul UE, au fost transpuse prin două proiecte naționale, promovate în anul 2023, în speță:

1) Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de guvernanta energetică și a acțiunilor climatice (NU 863/MEn/2023), elaborat și promovat de Ministerul Energiei, care a asigurat transpunerea prevederilor **art. 2, pct. 2, pct. 12, pct. 18, pct. 20 - 21, pct. 25 - 26, pct. 32, art. 3 - 9, art. 12 - 15 (1), art. 16, art. 20 - 25, art. 27, art. 30 - 34, art. 41, Anexa I, Anexa III – IV și Anexa IX din Regulamentul UE 2018/1999;**

2) Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de

gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice (NU 763/MM/2023), promovat la moment de Ministerul Mediului, care asigură transpunerea prevederilor **art. 2, art. 15 (2), art. 18, art. 19, art. 26, art. 28 - 29, art. 37 - 40 și Anexei V, Anexelor VII și VIII din Regulamentul UE 2018/1999.**

c) Prevederi ale Regulamentului (UE) 2018/1999 non aplicabile

Dispozițiile art. 2 pct. 19, art. 3 (5), art. 17 (4), art. 19 (5), art. 26 (7), art. 29 (7), art. 33, art. 35, art. 36, art. 37 (6), art. 38, art. 39 (3), art. 40 (4), art. 42 – 59, Anexa II, Anexa X – XI și Anexa XIII din Regulamentul (UE) 2018/1999 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre, cât și obligații pe seama Comisiei Europene, ce nu pot fi implementate de către Republica Moldova până la aderarea UE.

3. Regulamentul (UE) 2021/1119 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice stabilește un cadru pentru atingerea neutralității climatice în Uniunea Europeană până în 2050 (adică un echilibru, la nivelul UE, între emisiile de gaze cu efect de seră și absorbțiile acestora care sunt reglementate în dreptul UE). De asemenea, Regulamentul include, în plus față de obiectivul obligatoriu de realizare a neutralității climatice în UE până în 2050, și obiectivul de a se obține ulterior un bilanț negativ al emisiilor, astfel se prevede un obiectiv obligatoriu al UE de reducere internă netă a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % (comparativ cu nivelurile din 1990) până în 2030, precum și stabilirea unui obiectiv climatic pentru 2040 în termen de 6 luni de la prima evaluare la nivel global prevăzută în Acordul de la Paris. Regulamentul introduce norme pentru a asigura progrese continue în vederea îndeplinirii obiectivului global de adaptare stabilit în Acordul de la Paris.

Transpunerea și implementarea *Regulamentului (UE) 2021/1119* este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din Anexa XII la Capitolul 17 “Politici climatice”, precum și constituie o obligație ce rezultă din prevederile art. 77 (g) al Capitolului 14 „Cooperarea în sectorul energetic”, art. 87 (l) al Capitolului 16 „Mediul înconjurător”, precum și art. 93, lit. (a) - (f) din Capitolul 17 „Politici climatice” din Titlul IV al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

a) Analiza comparativă a transpunerii Regulamentului (UE) 2021/1119

În ceea ce privește Regulamentul (UE) 2021/1119, constatăm că, proiectul național reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, **asigură transpunerea parțială a prevederilor actului UE, conform celor indicate *infra*.**

Art. 1 și art. 2 din proiectul de lege prevede dispoziții generale de stabilire a cadrului juridic pentru atingerea obiectivului de realizare a neutralității climatice în acord cu art. 1 și art. 2 din Regulamentul (UE) 2021/1119.

Art. 6 din proiectul de lege instituie norme cu privire la formarea Consiliului științific consultativ după cum prevede art. 3 (1) din actul UE.

Art. 29 din proiectul de lege prevede țintele de reducere netă a emisiilor de GES după cum stipulează art. 4 din Regulamentul 2021/1119.

Art. 31 din proiectul de lege stabilește obiectivele de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice după cum prevede art. 5 din actul UE.

Art. 34 din proiectul de lege prevede Documentele de politici pentru implementarea acțiunilor de adaptare la schimbările climatice conform art. 6 (1) din Regulamentul UE.

Art. 36 din proiectul de lege stabilește norme cu privire la Documentele de politici sectoriale care au impact asupra emisiilor de GES în concordanță cu art. 7 (2) și art. 10 din Regulamentul UE.

Art. 58 din proiectul de lege asigură colaborarea cu toate părțile interesate pentru a le oferi posibilitatea și mijloace să contribuie activ la o tranziție justă și echitabilă din punct de vedere social către o societate neutră din punct de vedere climatic și rezistentă la schimbările climatice după cum instituie art. 9 din Regulamentul 2021/1119.

b) Obiecții de compatibilitate cu Regulamentul (UE) 2021/1119

Proiectul național nu a asigurat transpunerea art. 3 (2) - (4) din actul UE, iar conform celor expuse în tabelul de concordanță, acesta urmează a fi transpus într-un act normativ ulterior – proiectul Regulamentului cu privire la instituirea mecanismului de coordonare a activităților în domeniul schimbărilor climatice.

c) Prevederi ale Regulamentului (UE) 2021/1119 non aplicabile

Dispozițiile art. 4 (2) - (7), art. 5 (4) - (5), art. 6 (2) - (4), art. 7 (1), art. 8, art. 11 - 14 din Regulamentul (UE) 2021/1119 nu constituie obiect al transunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre, cât și obligații pe seama Comisiei Europene, ce nu pot fi implementate de către Republica Moldova până la aderarea UE.

4. Regulamentul (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim stabilește normele pentru un sistem la nivelul Uniunii Europene (UE) vizând monitorizarea, raportarea și verificarea (MRV) cu precizie a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) și a altor informații relevante referitoare la navele mari care utilizează porturile din UE.

Transpunerea și implementarea *Regulamentului (UE) 2015/757* este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din art. 85, art. 253 și Anexa XXVIII-D “Norme aplicabile transportului maritim internațional” al Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană.

a) Analiza comparativă a transunerii Regulamentului (UE) 2015/757

În ceea ce privește Regulamentul (UE) 2015/757, constatăm că, proiectul național reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, **asigură transpunerea selectivă a prevederilor actului UE.**

Art. 2 și Anexa nr. 1, partea III din proiectul de lege prevede dispoziții generale de stabilire a cadrului juridic pentru atingerea obiectivului de realizare a neutralității climatice în acord cu art. 2 din Regulamentul UE.

Art. 3 din proiectul de lege instituie noțiunile relevante domeniului: “gaze cu efect de seră”, “călătorie”, “verificator” și “verificare” în acord cu definițiile prevăzute în art. 3 din Regulamentul (UE) 2015/757.

Art. 55 din proiectul de lege instituie norme cu privire la emisiile de GES provenite de la transportul maritim după cum prevede art. 1 și art. 4 din actul UE.

Art. 53 din proiectul de lege stabilește prevederile cu referire la verificarea și acreditarea verificatorilor conform art. 16 din Regulamentul UE.

b) Obiecții de compatibilitate cu Regulamentul (UE) 2015/757

Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme obligatorii din actul UE, în speță, a art. 5 - 15, art. 17 - 20, art. 22, Anexa I - III, urmând ca acestea să fie transpuse prin proiectul Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim.

c) Prevederi ale Regulamentului (UE) 2015/757 non aplicabile

Dispozițiile art. 5 (2), art. 11 (4), art. 11a (4), art. 12 (2), art. 13 (6), art. 15 (5), art. 21, art. 23 - 26 din Regulamentul (UE) 2015/757 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama Comisiei Europene, ce nu pot fi implementate de către Republica Moldova până la aderarea UE.

5. Directiva 1999/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind disponibilitatea informațiilor cu privire la consumul de carburant și emisiile de CO₂ destinate consumatorilor la comercializarea autoturismelor noi are drept scop de a asigura punerea la dispoziția consumatorilor a informațiilor privind economia de combustibil și emisiile de CO₂ ale autoturismelor noi oferite spre vânzare sau închiriere în UE. Aceste informații pentru consumatori sunt comunicate prin intermediul a patru metode diferite: 1) fixarea pe vehicul a unei etichete privind consumul de carburant și emisiile de CO₂; 2) elaborarea unui ghid privind consumul de carburant și emisiile de CO₂; 3) expunerea de afișe în showroom-uri auto; și 4) includerea datelor privind consumul de combustibil și emisiile de CO₂ în materialele promoționale.

Pentru a ajuta consumatorii să aleagă vehicule cu consum redus de combustibil, directiva impune dealerilor de autoturisme noi să ofere potențialilor cumpărători informații utile privind consumul de combustibil al acestor vehicule și emisiile lor de CO₂. Aceste informații trebuie afișate pe eticheta mașinii, pe postere și pe alte materiale promoționale și în ghiduri specifice.

a) Analiza comparativă a transpunerii Directivei 1999/94/CE

În ceea ce privește Directiva 1999/94/CE, constatăm că, proiectul național reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, **asigură transpunerea selectivă** a prevederilor actului UE.

Art. 40 din proiectul de lege instituie norme cu privire la consumul de combustibil și emisiile de dioxid carbon de la autovehicule în acord cu art. 1 din actul UE.

Art. 41 din proiectul de lege stabilește prevederi cu privire la eticheta privind consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon și poluanții atmosferici în conformitate cu art. 3 din Directiva 1999/94/CE.

Art. 42 din proiectul de lege instituie Ghidul privind consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon, precum și poluanții atmosferici în concordanță cu art. 4 și art. 6 din actul UE.

Art. 43 din proiectul de lege stabilește norme cu privire la documentația promoțională și promovarea acesteia în acord cu art. 5 și art. 7 din Directiva UE.

b) Obiecții de compatibilitate cu Directiva 1999/94/CE

Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme obligatorii din actul UE, în speță, a art. 2, art. 6 și Anexelor I - IV, care urmează a fi transpuse în proiectul Regulamentului privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenind de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele comerciale (euro 5 și euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor.

d) Prevederi ale Directivei 1999/94/CE non aplicabile

Dispozițiile art. 8 - 14 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama Comisiei Europene, precum și pe seama statelor membre, ce nu pot fi implementate de către Republica Moldova până la aderarea UE.

III. Respectarea mecanismului de armonizare

a) Obiecții privind clauza de armonizare

Clauza de armonizare a proiectului de Lege urmează a fi modificată și expusă în următoarea redacție:

1. ” Prezentă lege:

- **Transpune parțial (transpune art. 1, art. 2, art. 3a, art. 3g, art. 3ga, art. 3gd, art. 3ge, art. 3h, art. 4, art. 5, art. 6, art. 10d, art. 12, art. 14, art. 15, art. 15a, art. 18, Anexa I, Anexa IV și Anexa V) Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 275 din 25 octombrie 2003 (CELEX: 02003L0087), astfel cum a fost modificată ultima data prin Directiva (UE) 2023/959 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 de modificare a Directivei 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și a Deciziei (UE) 2015/1814 privind înființarea și funcționarea unei rezerve pentru stabilitatea pieței aferentă schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră;**
- **Transpune art. 1, art. 15 și art.16 din Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanta uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului**

- European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 328 din 21 decembrie 2018 (CELEX: 32018R1999), după cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/857 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/842 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și a Regulamentului (UE) 2018/1999;
- **Transpune art. 2, art. 4, art. 5, art. 9 și art. 11 din Regulamentul (UE) 2021/1119** a Parlamentului European și a Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr.401/2009 și (UE) 2018/1999 (“Legea europeană a climei”), publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 243 din 09 iulie 2021 (CELEX: 32021R1119);
 - **Transpune art. 1 - 4 și art. 16 din Regulamentul (UE) 2015/757** al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim și de modificare a Directivei 2009/16/CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 123 din 19 mai 2015 (CELEX: 32015R0757), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/957 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2015/757 pentru includerea activităților de transport maritim în schema UE de comercializare a certificatelor de emisii și pentru monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră suplimentare și a emisiilor de la alte tipuri de nave;
 - **Transpune art. 1 și art. 3 - 7 din Directiva 1999/94/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind disponibilitatea informațiilor cu privire la consumul de carburant și emisiile de CO₂ destinate consumatorilor la comercializarea autoturismelor noi, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 12 din 18 ianuarie 2000 (CELEX:31999L0094), după cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1137/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008 de adaptare la Decizia 1999/468/CE a Consiliului a anumitor acte care fac obiectul procedurii prevăzute la articolul 251 din tratat, în ceea ce privește procedura de reglementare cu control - Adaptare la procedura de reglementare cu control - Partea întâi.”

b) Obiecții privind tabelul de concordanță al Directivei 1999/94/CE

Cu referire la art. 2, Anexa I – IV, tabelul de concordanță indică că acestea urmează a fi încorporate în alte acte normative ulterioare, respective, urmează a fi substituit gradul de compatibilitate din “parțial compatibil” în “Incompatibil”, având în vedere că prevederile în cauză nu sunt transpuse la nivelul legislației naționale de profil.

c) Obiecții privind tabelul de concordanță al Regulamentului (UE) 2018/1999

La rubrica 6, în special, la art. 3 - 14, art. 17 - 34, art. 37 - 41, Anexa I, Anexa IV, Anexa IX și la Anexa XII, urmează a fi substituit gradul de compatibilitate din “parțial compatibil” și “compatibil” în gradul de compatibilitate “Incompatibil”, având în vedere că aceste prevederi nu sunt transpuse la nivelul legislației naționale de profil.

d) Obiecții privind tabelul de concordanță al Regulamentului (UE) 2015/757

La rubrica 6, în special, la art. 22a, art. 23 - 26, urmează a fi substituit gradul de compatibilitate “Incompatibil” cu “Prevederi UE neaplicabile”.

IV. Concluzii

Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, se va asigura revizuirea proiectului național și documentelor anexate prin prisma observațiilor enunțate în prezenta Declarație de compatibilitate.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Marina Raiu, consultant principal

Tel: 022-250-378, 068649393

Email: marina.raiu@gov.md

M Raiu